

V Bruseli 20. júna 2023
(OR. en)

10597/23

POLGEN 62

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Napredovanie v strategickom programe 18-mesačný program Rady (1. júla 2023 – 31. decembra 2024)

Delegáciám v prílohe zasielame 18-mesačný program Rady, ktorý vypracovalo budúce španielske, belgické a maďarské predsedníctvo a vysoký predstaviteľ, predseda Rady pre zahraničné veci.

Program

I. ÚVOD

Trojica predsedníctiev – Španielsko, Belgicko a Maďarsko – bude spolupracovať pri hľadaní spoločných riešení budúcich výziev a úloh. Útočná vojna Ruska proti Ukrajine v kombinácii s rastúcou globálnou neistotou si vyžaduje, aby Európska únia zvýšila svoju odolnosť a strategickú autonómiu.

To znamená:

- posilniť globálnu konkurencieschopnosť EÚ prostredníctvom posilnenia našej priemyselnej základne v súlade s urýchlenu súbežnou zelenou a digitálnou transformáciou a s využitím inovácií;
- posilniť sociálny rozmer Európy, a to aj riešením demografickej výzvy, ktorej EÚ čelí, a tak zabezpečiť, aby obidve súbežné transformácie boli čestné, spravodlivé a inkluzívne;
- posilniť medzinárodné partnerstvá, mnohostrannú spoluprácu a bezpečnosť vo všetkých jej dimenziách, ako aj budovať ambicióznú a vyváženú obchodnú politiku a zároveň asertívnejšie obhajovať záujmy EÚ na základe našich hodnôt a posilňovať schopnosť EÚ konať v oblasti bezpečnosti a obrany.

Trojica predsedníctiev sa zaväzuje riadiť prácu Rady na konci súčasného inštitucionálneho cyklu v snahe zabezpečiť hladký prechod do ďalšieho cyklu. Okrem toho prispeje aj k úvahám o tom, ako integrovať nových členov tak, aby sa posilnili kľúčové európske politiky.

Na základe skúseností z Konferencie o budúcnosti Európy trojica predsedníctiev spolu s ostatnými inštitúciami EÚ v rámci ich oblastí pôsobnosti pokračuje v úsilí o posilnenie dialógu s občanmi.

II. ROZVOJ NAŠEJ HOSPODÁRSKEJ ZÁKLADNE: EURÓPSKY MODEL BUDÚCNOSTI

Predsednícke trio bude pracovať na prehĺbení jednotného trhu EÚ tak, aby sa zachovali rovnaké podmienky pre všetky členské štáty, ako aj na ďalšom odstraňovaní prekážok s cieľom vytvoriť vhodné rámcové podmienky pre nadčasovú ekonomiku EÚ a pre zvýšenie dlhodobej konkurencieschopnosti a udržateľného a inkluzívneho rastu EÚ. Vo svojej priemyselnej politike bude podporovať otvorenú strategickú autonómiu, hospodársku odolnosť, obehovosť a konkurencieschopnosť EÚ s osobitným zameraním na zelenú a digitálnu transformáciu. Náležitá pozornosť by sa mala venovať úlohe MSP na jednotnom trhu EÚ a znižovaniu administratívnej záťaže pre spoločnosti.

Trio bude chcieť dokončiť preskúmanie fiškálnych pravidiel EÚ s cieľom zabezpečiť fiškálnu udržateľnosť v EÚ a podporiť makroekonomickú stabilitu a rast a zároveň zachovať schopnosť členských štátov financovať udržateľné a produktívne investície a prijímať štrukturálne reformy. Preskúma aj ďalší rozvoj sociálneho rozmeru v kontexte európskeho semestra.

Predsednícke trio bude pracovať na strednodobom preskúmaní viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 a zároveň zabezpečí pokrok v súvislosti s legislatívnymi návrhmi týkajúcimi sa nového súboru vlastných zdrojov v súlade s medziinštitucionálnou dohodou z decembra 2020.

Trojica predsedníctiev prispeje k dobudovaniu bankovej únie a bude postupovať smerom ku skutočnej únii kapitálových trhov.

Dôraz sa bude klásť na ďalšie opatrenia na modernizáciu a zjednodušenie spoločného systému DPH prostredníctvom digitalizácie a na prácu zameranú na zamedzovanie výpadkov príjmov z DPH v prospech vnútroštátnych rozpočtov aj rozpočtu EÚ.

Trio bude pokračovať v transpozícii rámca OECD pre reformu medzinárodného zdaňovania do práva EÚ.

Predsednícke trio prispeje k revízii Colného kódexu Únie, aby sa stal nadčasový, s cieľom dosiahnuť harmonizovanejšiu výkonnosť, posilniť spoluprácu s orgánmi dohľadu nad trhom a orgánmi presadzovania práva a využiť nové technológie na zvýšenie efektívnosti a konkurencieschopnosti a zároveň chrániť vnútorný trh.

Trio prispeje k procesu úvah o budúcnosti politiky súdržnosti po roku 2027 ako hnacej sily konverencie, investícií a transformácie, a to v súlade s cieľmi stanovenými v zmluvách. Cieľom by malo byť zmenšenie rozdielov s osobitným zameraním na najmenej rozvinuté regióny, vidiecke oblasti a s nimi prepojené mestské oblasti, ako aj oblasti postihnuté zmenami v priemysle, regióny, ktoré trpia vážnymi a stálymi prírodnými alebo demografickými výzvami, a na najvzdialenejšie regióny.

Trojica predsedníctiev bude pracovať na posilnení práv a ochrany spotrebiteľov, pričom podporí zmeny v spotrebiteľských návykoch smerom k udržateľnejším modelom pre planétu. Trio uskutoční proces úvah o budúcnosti sektorového rámca EÚ pre elektronický obchod, ktorý je doplnkom nedávneho aktu o digitálnych službách.

Predsednícke trio bude uprednostňovať spoluprácu v oblasti výskumu a inovácií v rámci EÚ zameranú na riešenie kľúčových výziev pre EÚ s pomocou výskumu a inovácií.

Trio sa zameria na reguláciu kozmického priestoru, najmä na manažment vesmírnej prevádzky. Bude rozvíjať aj vesmírnu infraštruktúru s osobitným zameraním na kybernetickú bezpečnosť a bezpečnú pripojiteľnosť.

Takisto bude pokračovať v práci na digitálnej transformácii a zároveň zabezpečí, aby sa na nikoho nezabudlo (digitálna inkluzívnosť), a tiež bude klásť dôraz na dôveryhodnosť umelej inteligencie a nových technológií a na to, aby prístup k nim vychádzal z ľudských práv. Trojica predsedníctiev sa bude ďalej venovať digitálnemu euru a dostupnosti finančných údajov a posunie sa vpred pri plnení cieľov programu Digitálne desaťročie do roku 2030 vrátane podpory gigabitového pripojenia a implementácie 5G a 6G.

Vytvorí podmienky pre posilnenie príležitostí na celoživotné vzdelávanie, čím sa vzdelávanie a odborná príprava (vrátane digitálneho vzdelávania a odbornej prípravy) stanú inkluzívne a prístupné pre všetkých. Osobitná pozornosť sa bude venovať príležitostiam na rekvalifikáciu a zlepšovanie zručností pre európskych občanov, aby sa pripravili na budúce transformácie v spoločnosti, hospodárstve a na trhu práce. Trio bude pokračovať v ďalšom rozvoji digitálneho vzdelávania a odbornej prípravy.

III. OCHRANA OBČANOV A SLOBÔD

Pri príležitosti 30. výročia nadobudnutia platnosti Maastrichtskej zmluvy a vytvorenia občianstva EÚ bude cieľom trojice predsedníctiev posilniť vnútorný a vonkajší rozmer priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v súlade s hodnotami EÚ a pri rešpektovaní základných práv EÚ.

Spoločné hodnoty, ktoré sú podstatou našich demokratických a spoločenských modelov, sú základom európskej slobody, bezpečnosti a prosperity. Právny štát zohráva rozhodujúcu úlohu vo všetkých našich demokraciách a je kľúčovou zárukou ochrany týchto hodnôt; jeho zásady musia v plnej miere dodržiavať všetky členské štáty a EÚ.

Pripomínajúc, že migrácia je európskou výzvou, ktorá si vyžaduje európsku reakciu, trio opätovne potvrdzuje svoj záväzok pokračovať v práci na reforme spoločného európskeho azylového systému a Paktu o migrácii a azyle a vynaložiť maximálne úsilie na zabezpečenie ich prijatia. Bude tiež podporovať úsilie o dosiahnutie správnej rovnováhy medzi zodpovednosťou a solidaritou a o zintenzívnenie opatrení, pokiaľ ide o vonkajší rozmer migrácie, okrem iného aj podporou komplexných a vzájomne prospešných partnerstiev v oblasti migrácie s kľúčovými krajinami pôvodu a tranzitu.

Trio prispeje k posilneniu riadneho fungovania a odolnosti schengenského priestoru a zameria sa na posilnenie vonkajších hraníc.

Vyvinie úsilie na posilnenie účinného boja proti závažnej cezhraničnej organizovanej trestnej činnosti, terorizmu a násilnému extrémizmu vrátane boja proti prevádzkačstvu, pašovaniu zbraní, obchodovaniu s ľuďmi a financovaniu na extrémistické účely, na posilnenie predchádzania terorizmu a poskytovanie pomoci obetiam terorizmu.

Predsednícke trio sa domnieva, že osobitná pozornosť by sa mala venovať boju proti sexuálnemu zneužívaniu detí, násiliu páchanému na ženách a rodovo motivovanému násiliu, ako aj proti nenávisťným prejavom a trestným činom z nenávisti, rasizmu, antisemitizmu, xenofóbie a ďalším formám neznášanlivosti.

Trio bude uprednostňovať justičnú spoluprácu v občianskych a obchodných veciach a v trestných veciach. Digitalizácia justície bude horizontálnou prioritou s cieľom uľahčiť prístup k spravodlivosti a zlepšiť celkovú efektívnosť a odolnosť justičných systémov.

Trio bude pokračovať v práci na ďalšom zefektívnení štruktúr krízového riadenia EÚ.

Bude vykonávať stratégiu kybernetickej bezpečnosti EÚ a usilovať sa o väčšiu strategickú autonómiu v oblasti digitálnych technológií.

IV. BUDOVANIE KLIMATICKY NEUTRÁLNEJ, EKOLOGICKEJ, SPRAVODLIVEJ A SOCIÁLNEJ EURÓPY

Trojica predsedníctiev sa bude usilovať o rýchle, férové a sociálne spravodlivé vykonávanie balíka Fit for 55 a bude pokračovať v práci na zostávajúcich legislatívnych spisoch. V kontexte medzinárodných rokovaní bude pokračovať v úsilí o dosiahnutie ambiciózneho výsledku na konferenciách zmluvných strán UNFCCC a o to, aby strany dostali stimuly na posilnenie svojich ambícií v oblasti klímy. Cieľom tria bude podporovať udržateľnú spotrebu a výrobu a urýchliť prechod na účinné, inkluzívne, obehové a ekologické hospodárstvo vykonávaním akčného plánu a podporou iniciatív v tejto oblasti. Bude podporovať opatrenia na ochranu biodiverzity v rámci EÚ (obnova prírody a jej ochrana a odstránenie znečistenia ovzdušia, vody a pôdy preskúmaním existujúcich opatrení) a na medzinárodnej úrovni (vrátane podpory práce na medzinárodných dohodách týkajúcich sa biodiverzity). Trojica predsedníctiev sa bude usilovať presadiť bezpečné a udržateľné chemikálie pre občanov a životné prostredie.

Bude pracovať na ďalšom zlepšovaní udržateľného obhospodarovania lesov a bude pozorne monitorovať vykonávanie novej stratégie EÚ pre lesy do roku 2030.

Osobitnú pozornosť bude venovať nakladaniu s odpadom.

Trio bude podporovať prácu na legislatívnom rámci pre udržateľné potravinové systémy a na rôznych iniciatívach v oblasti označovania s cieľom dosiahnuť autonómnu európsku potravinovú politiku. V tejto súvislosti bude osobitnú pozornosť venovať udržateľnosti poľnohospodárstva, rybolovu a akvakultúry, inováciám a digitalizácii v týchto odvetviach, ako aj dobrým životným podmienkam zvierat, pričom sa zároveň zabezpečí európska bezpečnosť potravín a potravinová bezpečnosť a posilní sa odolnosť európskeho potravinového systému.

Predsednícke trio bude pozorne monitorovať vykonávanie reformovanej spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) a návrh novej SPP na obdobie po roku 2027. Pokiaľ ide o rybárstvo, predsednícke trio bude venovať osobitnú pozornosť vonkajšiemu rozmeru spoločnej rybárskej politiky (SRP).

Trio bude pokračovať v úsilí o prechod na čistú energiu s osobitným zameraním na uľahčenie a rozvoj cezhraničných energetických infraštruktúr s cieľom odstrániť úzke miesta. Bude sa usilovať o zaistenie bezpečných, udržateľných a cenovo dostupných dodávok energie pre občanov a podniky a bude pracovať na preskúmaní koncepcie trhu EÚ s elektrinou.

Prioritou tria bude ekologizácia dopravy a podpora rozvoja udržateľných dopravných prostriedkov. Trojica predsedníctiev bude pokračovať v práci na legislatívnych iniciatívach s osobitným zameraním na podporu inteligentnejšej mobility, zlepšenie práv cestujúcich a zaistenie bezpečnosti.

Tiež bude pokračovať v úsilí o účinné vykonávanie Akčného plánu na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv a akčného plánu Komisie pre sociálne hospodárstvo. Osobitná pozornosť sa bude venovať skúmaniu spôsobov, ako riešiť demografickú výzvu, ktorej EÚ čelí. Trio sa sústreďí na posilnenie spravodlivej mobility pracovnej sily v Únii, prístupu k sociálnej ochrane a k ochrane pracovníkov, ako aj na zaručenie bezpečnosti a ochrany zdravia, inkluzívnosti a nediskriminácie pri práci. V súlade s novou iniciatívou Komisie v oblasti duševného zdravia sa osobitne zameria na otázky stresu a vyhorenia v práci. Bude podporovať inklúziu, a to najmä uľahčením integrácie najzraniteľnejších kategórií alebo kategórií, ktorým hrozí vylúčenie. Takisto bude pokračovať v rokovaní o iniciatíve Komisie v otázke preukazu EÚ pre osoby so zdravotným postihnutím.

Predsednícke trio bude pracovať na ďalšom posilnení zdravotnej únie EÚ a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti, ktoré sú dostupné pre všetkých, na budovaní pripravenosti na budúce núdzové situácie v oblasti zdravia a na podporu zdravia a zdravých životných štýlov. Bude pokračovať v práci na antimikrobiálnej rezistencii a na dostupnosti liekov, ktoré spĺňajú naše potreby v oblasti verejného zdravia. Bude sa tiež usilovať o zlepšenie predchádzania zdravotným rizikám prostredníctvom prístupu „jedno zdravie“. Bude pracovať na podpore európskych stratégií v oblasti zdravia okrem iného v oblasti duševného zdravia, kardiovaskulárnych chorôb a zriedkavých chorôb, ako aj globálnej iniciatívy v oblasti zdravia.

Trio preukáže svoj záväzok podporovať európske kultúrne a kreatívne sektory podporou kultúrnej rozmanitosti, stimulovaním ich digitálnej a zelenej transformácie a zlepšovaním prístupu ku kultúre. Zaväzuje sa vykonávať európsky pracovný plán pre kultúru. Ambície mladých ľudí umiestni do centra európskych politík s osobitným zameraním na tých, ktorí majú menej príležitostí. Vyhodnotí súčasný európsky pracovný plán pre šport a prijme nový plán, pričom svoje úsilie zameria na podporu športu vrátane neorganizovaného športu.

V súlade s Európskym programom pre cestovný ruch do roku 2030 sa predsednícke trio zameria na odolnosť, udržateľnosť, obehovosť a riadenie ekosystému cestovného ruchu založené na údajoch.

V. PROPAGÁCIA ZÁUJMOV A HODNÔT EURÓPY VO SVETE

Trojica predsedníctiev pripomína, že Európska únia opätovne potvrdila, že bude neochvejne a naďalej politicky, hospodársky, finančne, vojensky a humanitárne podporovať Ukrajinu pri uplatňovaní jej prirodzeného práva na sebaobranu proti protiprávnej agresii Ruska tak dlho, ako bude potrebné, pričom zohľadnila bezpečnostné a obranné záujmy všetkých členských štátov. Trio je odhodlané pomôcť svetu vyrovnať sa s následkami vojny, ktorú vedie Rusko, a prispievať ku koordinácii dlhodobej finančnej podpory na obnovu Ukrajiny a v úzkej koordinácii s globálnymi partnermi bude venovať osobitnú pozornosť zodpovednosti, ľudským právam a rovnosti v súlade s medzinárodným právom.

Predsednícke trio bude pokračovať v procese rozširovania EÚ v súlade s novou metodikou, na základe správ Komisie a na základe prístupu založeného na zásluhách, pričom bude mať na pamäti schopnosť EÚ absorbovať nových členov. Osobitný dôraz sa bude klásť na ďalší rozvoj pravidelného politického dialógu s krajinami zapojenými do procesu rozširovania a na posilnenie ich postavenia pri plnení kodanských kritérií.

Stredobodom pozornosti bude aj naďalej priame susedstvo Európskej únie. Trio bude podporovať EÚ a jej partnerov pri riešení početných výziev, ktorým čelia, a v prípade potreby pri vykonávaní ich reformných programov. Bude sa usilovať plne využiť nový rámec EÚ so Spojeným kráľovstvom, ako aj partnerstvá s Európskym hospodárskym priestorom a Švajčiarskom a posilniť partnerstvá s Východným partnerstvom, južným susedstvom a západným Balkánom aj na úrovni vedúcich predstaviteľov počas druhého polroka 2023 a druhého polroka 2024; cieľom trojice predsedníctiev je tiež vytvoriť kooperatívny a vzájomne prospešný vzťah s Tureckom na základe rámca v súlade s rozhodnutím Európskej rady.

Trio prispeje k formovaniu Európskeho politického spoločenstva ako fóra pre celoeurópsky politický dialóg na vysokej úrovni medzi členskými štátmi EÚ a ich najbližšími susedmi o európskej stabilite a bezpečnosti, energetickej bezpečnosti a odolnosti.

Bude presadzovať asertívny postoj EÚ k obrane Charty OSN, medzinárodného práva, dodržiavania, ochrany a napĺňania ľudských práv pre všetkých, dodržiavania pracovných práv a demokratických hodnôt na multilaterálnych fórach. Trojica predsedníctiev bude podporovať prístup Tímu Európa k hlavným globálnym témam a koordináciu v oblasti osvetu a zviditeľňovania a bude sa snažiť budovať nové partnerstvá v záujme plnenia našich cieľov. Bude pracovať na vykonávaní stratégie Global Gateway tým, že v plnej miere zmobilizuje všetkých príslušných aktérov, najmä európsky súkromný sektor a priemysel.

Trojica predsedníctiev bude pokračovať v práci na ambicióznom a vyváženom bilaterálnom obchodnom programe, ktorý je otvorený, udržateľný a asertívny, a to aj počas vykonávania obchodných dohôd, s cieľom podporiť rast a prispieť k prosperite občanov a spoločností EÚ s osobitným zameraním na MSP. EÚ musí tiež neustále pracovať na obnove multilaterálneho obchodného systému založeného na pravidlách prostredníctvom podpory reformy fungovania a účinnosti WTO. Trio bude pokračovať v práci na nástrojoch na ochranu obchodu a bude ich vykonávať.

Pokiaľ ide o Latinskú Ameriku a Karibik, trio nadviaže na samit EÚ – CELAC, ktorý sa uskutoční v júli 2023, a bude pracovať na účinnom plnení záväzkov prijatých na samite.

Trio bude podporovať vzájomne prospešné strategické partnerstvo a pozitívne vzťahy so Spojenými štátmi, a to aj v rámci EÚ – NATO. Činnosť Rady pre obchod a technológie zameraná na výsledky sa musí sústreďovať aj na riešenie citlivých obchodných otázok a na zabezpečenie rovnakých podmienok na celosvetovej úrovni. Predsednícke trio bude podporovať strategické partnerstvo s Kanadou a usilovať sa o úspešný samit EÚ – Kanada.

Okrem toho zabezpečí nadviazanie na samit EÚ – Africká únia z februára 2022 a bude pracovať na účinnom plnení prijatých záväzkov.

Trio bude podporovať dialóg, spoluprácu, osvetu a viditeľnosť v ázijsko-tichomorskom regióne, pričom bude vychádzať zo stratégie EÚ pre indicko-tichomorský región. Pokiaľ ide o vzťahy s Čínou, bude uplatňovať mnohostranný prístup, ktorý schválila Európska rada. Na základe stratégie EÚ pre Strednú Áziu z roku 2019 sa preskúma posilnenie spolupráce medzi EÚ a Strednou Áziou.

Vzhľadom na rýchlo sa meniace a zhoršujúce európske bezpečnostné prostredie je trojica predsedníctiev odhodlaná posilniť schopnosť EÚ konať v oblasti bezpečnosti a obrany zabezpečením včasného vykonávania strategického kompasu EÚ vrátane rozvíjania dvojstranných partnerstiev s rovnako zmýšľajúcimi krajinami a účinným prehĺbením spolupráce medzi EÚ a NATO v súlade s tretím spoločným vyhlásením podpísaným v januári 2023. Osobitnú pozornosť bude venovať aj otázke vymedzenia priorít strategického partnerstva medzi EÚ a OSN pre mierové operácie a krízové riadenie po roku 2024 a vykonávaniu globálnych programov.

Trio sa zameria aj na proces strategického preskúmania stálej štruktúrovanej spolupráce (PESCO), preskúmanie Európskeho obranného fondu v polovici obdobia a revíziu rozhodnutia Rady, ktorým sa zriaďuje Európsky mierový nástroj, ktorého globálny rozsah pôsobnosti a úroveň ambícií je nevyhnutné zachovať, a tiež sa zameria na úvahy o budúcom vývoji spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP). Bude pracovať aj na odstraňovaní nedostatkov v spôsobilostiach a posilňovaní európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne v snahe zaistiť plynulú bezpečnosť dodávok vojenských spôsobilostí okrem iného aj prostredníctvom spoločného obstarávania v oblasti obrany a súvisiacich predpisov. Bude tiež podporovať vykonávanie stratégie EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu, ktorú má Rada schváliť v druhom polroku 2023, a revidovanej stratégie námornej bezpečnosti EÚ a jej akčného plánu. Predsednícke trio bude spoločne pracovať na posilnení našej odolnosti a schopnosti bojovať proti hybridným hrozbám a kybernetickým útokom, a to aj prostredníctvom využívania kybernetickej diplomacie a súboru hybridných nástrojov EÚ.

VI. PRÍSPEVOK K PRÍPRAVE ĎALŠIEHO STRATEGICKÉHO PROGRAMU

Spoločnou ambíciou trojice predsedníctiev je prispieť k príprave, prijatiu a vykonávaniu strategického programu na obdobie rokov 2024 – 2029. V rámci tohto procesu sa budeme usilovať poučiť z hlavných výziev, s ktorými sme sa museli vyrovnávať počas súčasného legislatívneho cyklu, ako sú dôsledky pandémie COVID-19 a agresia Ruska voči Ukrajine, a zameriame sa na to, ako posilniť základy Európskej únie a zabezpečiť, aby európska integrácia aj naďalej bola pre členské štáty a občanov zárukou mieru, stability a blahobytu, ako je to už vyše 70 rokov.